

Hoezo heeft de politie een gezagsprobleem?

De Spaanse Guardia Civil, dat is nog eens een krachtige politie-organisatie, is een veel gehoorde analyse. Zo zou de politie in Nederland ook moeten opteren om hun gezag terug te winnen. Maar is dat wel nodig? Politiewetenschappers zochten het uit.

Het tanende gezag van de politie is een onderwerp dat in Nederland al lang besproken wordt. Onderzoek onder Nederlanders laat telkens zien dat zij denken dat het gezag van de politie afneemt. In 2013 bleek bijvoorbeeld uit onderzoek van de Stichting Maatschappij en Veiligheid dat een meerderheid van de bevrageden aangaf dat de politie te weinig gezag uitstraalt. Recent, in 2015, meldt ook De Telegraaf dat meer dan 80 procent van haar lezers vindt dat de politie te weinig gezag uitstraalt, waardoor zij ook op weinig respect kan rekenen. Een gevolg is dat politiek en politie zich zor-

gen maken over het afnemende gezag van de politie. Politiewetenschappers hebben tot op heden weinig moeite gedaan om in de praktijk te kijken hoe het nu echt zit met het straatgezag van de politie: luisteren mensen op straat nu wel of niet naar de politie? Een uitzondering is Jurrien Rood die in 2013 in Amsterdam observeerde dat de meeste Amsterdammers op straat verrassend genoeg toch gewoon deden wat de politie aan hen vroeg. Natuurlijk zijn Amsterdammers niet de maat der dingen. Daarom hebben wij gekeken hoe het met het straatgezag in heel Nederland, in acht verschillende basisteams, staat. We hebben systematisch geobserveerd hoe Nederlanders reageren op vragen en bevelen van de politie. Na de interactie hebben we vervolgens aan de betrokkenen gevraagd waarom ze wel of niet gehoorzaamden. Dit was namelijk nog nooit eerder gedaan.

Gehoorzamen

En wat blijkt, in de 210 waargenomen interacties tussen een burger en een politie-

Onderzoek

Het onderzoek 'Politiegezag en (on)gehoorzaam burgergedrag' dat is uitgevoerd door Crisislab in opdracht van het programma Politie en Wetenschap is te vinden op www.crisislab.nl.

functionaris doen vervuit de meeste burgers wat de politie van hen vraagt: 92 procent van de mensen gehoorzaamde aan alle oproepen van de politiefunctionaris. Vervuit de meeste mensen (82 procent) deden dit ook nog eens zonder protest. De 8 procent die niet gehoorzaamde bestond voor een belangrijk deel uit mensen die onder invloed waren, bij de politie als kleine crimineel bekend stonden en opvallend genoeg uit mensen aan wie een bevel werd gegeven. Wetenschappelijk geformuleerd: het geven van een bevel door de politie in plaats van het netjes vragen, leidt tot significant meer

Uit onderzoek blijkt dat burgers beter naar de politie luisteren

ongehoorzaamheid. Op de vraag waarom mensen gehoorzamen werd het vaakst als antwoord gegeven: 'dat zijn mijn normen en waarden'. Verder werd regelmatig als motief aangegeven dat men vond dat men geen keuze had en/of erger wilde voorkomen, en dat je nu eenmaal aan de politie moet gehoorzamen. Dergelijke motieven vormen ook de belangrijkste redenen om meteen te gehoorzamen en dus niet eerst nog te protesteren. Over de beleefdheid van

de politiefunctionaris(sen) tijdens de interactie waren vervuit de meeste mensen te spreken. We zagen ook dat enkele standaardaanbevelingen van politiewetenschappers helemaal geen verschil maakten. Zo wordt de politie regelmatig geadviseerd om vooral uitleg te geven bij een verzoek. Ons onderzoek laat zien dat het geven van een uitleg helemaal niet leidt tot meer gehoorzaamheid of minder protest. Ook is er vaak discussie

als ze iets wordt gevraagd in plaats van bevelen.

binnen de politie over het effect van het huidige 'stoere' uniform of het dragen van een pet. Ten minste blijkt het dragen van een pet geen invloed te hebben op de mate van gehoorzaamheid. En ook het dragen van een jas, lange mouwen of korte mouwen, het maakt voor de gehoorzaamheid allemaal niks uit. Helaas hebben we niet kunnen experimenteren met de invloed van het oude, minder stoere uniform maar het zou ons niet verbazen als dat

ten minste evenveel gezag uitstraalde als het huidige uniform. Dus samenvattend: de politie moet gewoon vriendelijk blijven vragen om medewerking en dan krijgt ze die meestal ook. En de rest van Nederland? Die moet voorlopig niet meer klagen over het afnemende gezag van de politie.

Astrid Scholtens
Marijn Helsloot
Ira Helsloot

FOTO PIXABAY

BRIEVEN De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten

D-day

Met aandacht las ik het artikel in de deze krant van woensdag 5 juni over D-day. Het geeft een mooi beeld van de belevenis in het heden van de historische gebeurtenis. Wat ik wel jammer vind is dat het Amerikaanse aandeel in D-Day zeer prominent aanwezig is waar de inspanningen van de Britse en Canadese troepen niet aan bod komen. Deze helden verdienen het ook zeker genoemd te worden. Iedereen kent de 'Amerikaanse' stranden Omaha Beach en Utah Beach, maar wie spreekt er nog over Gold Beach, Juno Beach en Sword Beach, waar de Engelsen en

Canadezen hun succesvolle landingen uitvoerden en veelal zonder al te veel problemen doorstooten? Wat echter ook onderbelicht blijft is de totaal verstopte reden van het bestaan van de enorme begraafplaats in Colleville-sur-Mer. Hier liggen dus de Amerikaanse slachtoffers van Omaha Beach. Dat hier zoveel slachtoffers zijn gevallen is gelegen in het feit dat de Amerikaanse legerleiding een enorme blunder heeft begaan. Men heeft een Duitse stelling bij Grandcamp-Maisy volledig over het hoofd gezien. Deze stelling ligt precies tussen Utah Beach en Omaha Beach. Een 'pracht' schootsveld om vanaf dit punt de landings-

Amerikaanse troepen tijdens D-day

FOTO ROBERT CAPA

vaartuigen en de troepen te kunnen beschieten. Pas op D-Day+2 (8 juni) kon deze stelling onschadelijk worden gemaakt. Direct nadat de geallieerde troepen verder konden trekken is deze stelling door

bulldozers onder een laag aarde bedekt en is er een grote prikkeldraad-verspering omheen gezet. Het terrein is enkele tientallen jaren tot verboden gebied verklaart en pas rond 2010 is een Britse groep deze stel-

ling beginnen uit te graven. De Amerikaanse legerleiding heeft dit feit natuurlijk willen verbergen omdat het onverteerbaar moet zijn geweest voor de nabestaanden van deze soldaten dat ze uitgelegd kregen dat de dood van hun vader, zoon of echtgenoot misschien voorkomen had kunnen worden. In plaats daarvan is een groot ereveld bij Colleville-sur-Mer aangelegd. Maar dat had misschien wel 60 procent kleiner kunnen uitvalen als de legerleiding de juiste verkenningen hadden laten uitvoeren voorafgaand aan D-Day. Eén van de geheimen over WOII die nog steeds niet onthuld zijn. Paul Post Driehuis

AOW (1)

Ik wil even reageren op de ingezonden mail van de heer W. Siegers in de krant van afgelopen zaterdag 1 juni. Het is mij wel duidelijk dat de heer Siegers niet goed begrepen heeft waarvoor er gestaakt werd. Er werd namelijk ook gestaakt voor een redelijke AOW-leeftijd. De AOW waar iedere Nederlander recht op heeft. We hebben het hier ook niet over een paar euro'tjes extra en iets langer werken zoals de heer Siegers suggereert maar over serieuze geld en het kunnen genieten van een welverdiende AOW plus evt. pensioen op een redelijke leeftijd na een arbeidzaam leven. De heer Siegers moet

maar eens aan arbeiders in de zware beroepen (bouw, haven, enz.) gaan vragen hoe die denken over 'ietsje' (3 jaar) langer doorwerken. Zij kunnen geen 50 jaar lang zware arbeid verrichten. En dan de suggestie dat de vakbeweging alleen bezig is met zijn bestaansrecht en daarvoor de stakers gebruikt is echt te zot om over na te denken. Ook de opmerking dat een groot deel van de beroepsbevolking zzp'er is gaat niet op, want dat deel bedroeg in 2018 12 procent. Dat hij als zzp'er waarschijnlijk geen pensioen krijgt, is nu juist iets waar de door hem verfoede vakbond zich hard voor maakt. Peter Schenk Den Helder

AOW (2)

Om de AOW betaalbaar te houden en mensen niet nóg langer door te laten werken, lijkt het me logisch om de AOW-uitkering, net zoals bij zorg- en huurtoeslag, inkomens- en vermogensafhankelijk te maken. Want door hoge inkomsten vanuit bedrijfspensioen, overerving, jarenlang hoge salarissen, etc., zijn er namelijk veel mensen die de AOW-uitkering niet echt nodig hebben. De AOW, in 1956 geïntroduceerd als opvolger van de Noodwet Ouderdomsvoorziening, is namelijk ooit bedoeld om ouderen na een arbeidzaam leven, een oude dag te gunnen zonder ar-

moede en financiële afhankelijkheid. Natuurlijk, iedere werken draagt of heeft bijgedragen aan de AOW. Maar 'ik weet niet hoe ik het op moet krijgen', is iets wat menig gepensioneerd tegenwoordig zegt over hun eigen inkomsten. Door de AOW inkomens- en vermogensafhankelijk te maken, zijn we solidair (kennen we dat woord nog?) met de vele mensen die tijdens hun werkzame leven geen kans hebben gezien of gekregen om voldoende eigen vermogen en/of pensioengelden te vergaren. Mathé van Stralen Hoorn

Chris Aalberts

Dat jongeren niets gevraagd wordt over het pensioenakkoord, gaat met name voor de FNV problematisch worden, meent Chris Aalberts.

Pensioen

Het heeft negen jaar geduurd maar dan heb je ook wat: een probleem. Het kabinet sloot een pensioenakkoord met werkgemers en werknemers over onder andere de verhoging van de AOW-leeftijd. Het is een knap staaltje consensuspolitiek uit vervlogen tijden. Partijen als SP, 50Plus, PVV en FvD lieten zich tijdens het hele proces niet zien, om goed te illustreren dat er géén brede consensus is zoals de bedoeling was. Na het uitlekken van het akkoord begonnen 50Plus en SP meteen te roepen dat er niets van deugt. De critcasters hebben gelijk: de consensusdemocratie waarbij achter gesloten deuren akkoorden worden gesloten zou verleden tijd moeten zijn. Het pensioenakkoord is omstreden: de AOW-leeftijd gaat iets minder omhoog dan eerder gepland. Voor sommigen is dat nog steeds te veel, voor anderen juist weer te weinig. Niemand is tevreden. De tijd dat mensen blind de afspraken van hun vertegenwoordigers in achterkamertjes vertrouwden is allang voorbij, maar dat is nog niet tot het Binnenhof doorgedrongen. Namens werknemers zat de FNV aan tafel. De basis van de vakbeweging is tegenwoordig minimaal maar daar zwijgt iedereen liever over. Het ledenbestand is hopeloos verouderd, maar toch mag de FNV namens velen het woord voeren. Om dat wat te laten lijken heeft de vakbeweging een soort 'democratie' ingevoerd. Het FNV-ledenparlement mocht over het pensioenakkoord praten. Wederom achter gesloten deuren natuurlijk. Toen ze er niet uitkwamen werd besloten tot een referendum onder de FNV-leden. Die uitslag laat nog even op zich wachten. Waarom is er zo weinig vertrouwen in dit proces? Het is heel duidelijk dat sommige werknemers wel vertegenwoordigd werden en andere niet. De satirische nepnieuws-website De Speld schreef deze week: 'Mensen onder de 40 zijn benieuwd of de FNV-leden akkoord gaan met het pensioenplan dat zij moeten gaan betalen. Ze kijken met belangstelling langs de zijlijn toe.' Deze satire vat de situatie feitelijk samen: jongeren moeten betalen voor ouderen. De kans dat jongeren solidair willen zijn is best groot, maar er was meer draagvlak geweest als ze dat zelf hadden kunnen zeggen. Omdat maar de halve bevolking aan tafel zat, is dit pensioenakkoord altijd een probleem, ongeacht de inhoud. Ouderen konden deze week zien dat hun belangen goed werden vertegenwoordigd en ook werkgemers zagen dat ze aan tafel hebben gezeten. Jongeren niet. Bij dit soort grote onderwerpen moet juist iedereen aan tafel zitten en invloed kunnen uitoefenen. Het is niet genoeg om te zeggen dat er óók rekening is gehouden met jongeren. Bewijs het maar. Dit akkoord is al met al een cadeautje voor alle partijen die tegen deze deal ageren, maar bovenal een ramp voor de FNV. Men kan er daar zeker van zijn dat jongeren nu helemaal geen zin meer hebben om ooit nog lid te worden.

